

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-1093/17-A

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Mateřská škola a základní škola speciální Diakonie ČCE Praha 4
Sídlo	V Zápolí 21, 141 00 Praha 4 - Michle
E-mail právnické osoby	specialniskola@volny.cz
IČ	71197630
Identifikátor	600020860
Právní forma	Školská právnická osoba
Zastupující	Mgr. Milan Černý
Zřizovatel	Diakonie Českobratrské církve evangelické
Místo inspekční činnosti	V Zápolí 21, 141 00 Praha 4 - Michle
Termín inspekční činnosti	10. 4. 2017 – 12. 4. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Právnická osoba Mateřská škola a základní škola speciální Diakonie ČCE Praha 4 (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (tj. přípravného stupně základní školy speciální a základní školy speciální, dále „ZŠS“), školní družiny (dále „ŠD“) a internátu.

Zřizovatelem školy je Diakonie Českobratrské církve evangelické (dále „ČCE“). V termínu inspekční činnosti se v mateřské škole (tj. mateřské škole speciální) nevzdělávaly žádné děti. ZŠS v termínu inspekční činnosti poskytuje vzdělání 39 žákům, se středně těžkým až těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami, poruchami autistického spektra (z toho 3 žáci s hlubokým mentálním postižením jsou vzděláváni v domácím prostředí s pravidelnou docházkou učitelky). Žáci se vzdělávají v pěti třídách s více ročníky podle Školního vzdělávacího programu pro základní školu speciální s motivačním názvem *Tvoje školička – naše radost* (dále „ŠVP“) a v jedné třídě přípravného stupně ZŠŠ (do třídy jsou přiřazeny dvě děti věku docházky do mateřské školy). K termínu inspekční činnosti zabezpečovalo vzdělávání včetně vedení školy 23 pedagogů (5 učitelů ZŠS, 1 ve třídě přípravného stupně a děti MŠ, 10 asistentů pedagoga a 4 vychovatelé ve ŠD a internátu).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) je ve funkci prvním rokem. Vzhledem k bohatým zkušenostem ze současného řízení sesterské instituce (stejný zřizovatel) postupně i zde uplatňuje promyšlený systém řízení. Je založený na delegování kompetencí na zástupkyně pro pedagogickou práci (dříve ředitelka školy) a pro hospodářskou činnost, na spolupráci s dalšími pracovníky (vedoucí vychovatelka ŠD a internátu, vedoucí školní jídelny), na vzájemné důvěře a komunikaci všech zaměstnanců. Vytvořil jasně formulovanou reálnou koncepci a strategii rozvoje školy, která vychází z provedené SWOT analýzy. Stanovené cíle se mu daří postupně naplňovat, např. důraz na personální práci se zaměstnanci – nově nastavený systém porad a větší zapojení asistentů pedagoga, postupné prostorové úpravy, vytvoření vnitřního systému sdílení dat. Hlavním záměrem je kvalitní výchovně vzdělávací proces vycházející ze ŠVP, zaměřený na rozvoj praktických dovedností potřebných pro běžný život. Pedagogická rada vytváří dostatečný prostor pro participaci pedagogických pracovníků na řízení, projednává zásadní dokumenty a přijímá opatření týkající se vzdělávací činnosti i organizačního zajištění provozu školy. Kontrolní systém je funkčně nastaven. Hospitační činnost je realizována plánovitě, poskytuje pedagogům zpětnou vazbu i s případnými návrhy ke zlepšení kvality vzdělávání.

Personální podmínky umožňují kvalitní realizaci ŠVP. Z celkového počtu pedagogů jich 87 % splňuje požadavky odborné kvalifikace. Tři pedagogičtí pracovníci nespĺňujú predpoklady odborne spôsobilosti, z nichž jedna učitelka si požadované vzdělávání doplňuje příslušným studiem a na dvě učitelky se vztahuje výjimka vzhledem k věku a délce pedagogické praxe. Učitelé pracují týmově, což umožňuje vzájemné předávání zkušeností i lepší adaptaci nově nastupujících pedagogů. Velkým přínosem je pravidelně realizovaná týmová supervize (případové problémy). Tyto skutečnosti se příznivě projeví i ve sledovaném průběhu vzdělávání.

Systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“) podporuje úspěšnou realizaci ŠVP a zohledňuje potřeby školy i zájmy vyučujících. Pedagogové sami aktivně vyhledávají vzdělávací akce, poznatky z nich následně využívají v praxi. DVPP se zaměřuje zejména na prohlubování odbornosti (1 pedagožka si nad rámec rozšiřuje studiem odborné vzdělání), mnozí absolvují kurzy k rozšíření odborných znalostí nebo k osvojení moderních metod výuky. Pro následné sebevzdělávání i sebepoznání je jim k dispozici supervizor, který napomáhá eliminovat negativní jevy vznikající z maximálního pracovního vytížení. Ředitel postupně naplňuje záměr pravidelného společného hodnocení s pedagogy. Zatím realizoval setkání s asistenty pedagoga, s cílem

jejich většího zapojení do výchovně vzdělávacího procesu, jeho záměrem je i zamezit častému předchozímu střídání asistentů.

Vedení školy věnuje patřičnou pozornost rozvoji a obnově materiálně technického zázemí školy. Třídy jsou uspořádány podle potřeb konkrétní skupiny žáků, jsou v nich i prostory k odpočinku. Materiální podmínky ke vzdělávání jsou na standardní úrovni. Vedení školy usiluje o zajištění stavu, který by umožnil vzdělávání každému dítěti a žáku podle jeho individuálních vzdělávacích potřeb. Důraz je kladen na zlepšení v oblasti informačních a komunikačních technologií, na dovybavení tříd učebními a kompenzačními pomůckami a na úpravu zázemí školy. Byly pořízeny počítače (každá třída), tablety, interaktivní tabule (2 kusy). Rekonstrukce prostor v přízemí školy (centrální vstupní chodba ústící do zázemí včetně školní jídelny) umožňuje nyní dětem a žákům bezbariérový přístup. Dále byla provedena výměna dveří všech učeben (zvýšení bezpečnosti odstraněním skleněných výplní) a obnova dvou tříd. Školní zahrada byla upravena a osazena novým herním prvkem a cvičicími stroji pro venkovní použití, v užitkové části škola pěstuje bylinky a zeleninu, což slouží i k názorné výuce. Škola má dostatek vhodně vybavených učeben pro výuku. Prostor školní družiny je využíván i k individuální výuce. K relaxaci žáků slouží prosklené venkovní ateliery, které jsou součástí dvou tříd. Vzhledem ke skladbě a potřebám žáků by bylo vhodné zřídit jednu samostatnou vhodně vybavenou relaxační místnost.

Financování školy je realizováno především z dotací ze státního rozpočtu a úplaty za vzdělávání a za poskytnuté služby. Škola vhodně zajistila finanční prostředky z projektu EU, z kterých obnovila zejména svoje materiální vybavení. Finanční zdroje školy za podpory sponzorských darů a kladné hospodaření společně s naplněností školy vytváří dostatečné podmínky k naplňování ŠVP.

Školní jídelna poskytuje žákům ZŠS oběd a v internátu celodenní stravu dle vyhlášky o školním stravování. K pestrosti surovin přispívá zařazování např. jeleního a králíčího masa nebo ovesných vloček a kuskusu. Skladba jídelničky však není zcela optimální, je potřeba omezit počet smažených a masitých jídel včetně uzenin a k přípravě pokrmů nahradit polotovary čerstvými surovinami. Také není zcela vhodné pro děti a žáky v internátu zařazovat v jednom dni k obědu i k večeři obě masitá jídla. Dietní stravu školní jídelna neposkytuje, v případě potřeby zajišťuje individuální stravování dětí a žáků. Zapojení školy do projektu Ovoce do škol naopak přispívá ke zdravým stravovacím návykům dětí.

Každodenní spolupráce se zákonnými zástupci žáků přispívá k pružnému řešení případných problémů a k nacházení optimálních výukových postupů v součinnosti s rodinou. Škola pravidelně pro ně a jejich děti organizuje různé akce (slavnosti dle aktuálních svátků a zvyklostí), mohou navštěvovat výuku a konzultovat problémy svých dětí s pedagogy. Škola úzce spolupracuje se zřizovatelem a jeho Střediskem Zvonek, sdílí své zkušenosti s ostatními diakonickými školami (předávání si osvědčených postupů a strategií vzdělávání, předávání dokumentace a vzájemné návštěvy). Pedagogové pravidelně kooperují se speciálně pedagogickými centry, pedagogicko-psychologickými poradnami a dalšími odbornými pracovišti. Rozvíjí se přínosná kooperace se sociálními partnery, nadacemi a neziskovými organizacemi, MČ Praha 4. Oboustranně obohacující spolupráce probíhá s Nuselským farním sborem (poskytování sálu pro akce školy, propagace školy). Vzájemně výhodná kooperace probíhá s fakultami vysokých škol a středními odbornými školami (pedagogické školy, sociálně právní atd.), jejichž žákům umožňuje škola stáže a praxe. Škola rozvíjí vztahy se spřátelenou obdobně zaměřenou školou v Německu. Školu významně podporují i některé firmy a podnikatelé.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Pedagogové volili při vzdělávání vhodné metody a organizační formy výuky, které respektovaly potřeby žáků. Zvolené postupy práce dostatečně zohledňovaly zásady a cíle ŠVP (např. vytváření hygienických návyků, rozvíjení a upevňování slovní zásoby i celkové schopnosti komunikace žáků). Učitelky volily účelně nejčastěji frontální výuku vzhledem k malému počtu žáků, s často přítomnou poruchou autistického spektra, pro které jiné formy (kooperace) nejsou vhodné. Individualizovaný a diferenciováný přístup k žákům při výuce významně podporovala aktivní práce asistenta pedagoga. Sledovanou výukou a činnostmi prolínalo téma „jaro a Velikonoce“, vyučování probíhalo v blocích, žáci tím lépe vnímali souvislosti (roční období, zvyklosti, pracovní činnosti). Názornost výuky byla vhodně podporována častým využíváním pomůcek (např. schémata – denní rozvrh, kartičky se jmény žáků, fotografie atd.), pedagogové využívali zásady strukturované výuky podporující jistotu a přehled žáků. Často využívali efektivně i náhradních způsobů komunikace (obrázek, piktogram, symbol, gesto, mimika apod.). Žáci se zájmem pracovali s pracovními listy, aktivně se zapojovali do činností na interaktivní tabuli. Tempo výuky bylo přiměřené schopnostem žáků, byla zařazována aktivní i pasivní relaxace, pedagogové pružně reagovali na vzniklé hygienické nároky jednotlivých dětí a žáků. Vyučující jim vytvářeli prostor pro vlastní vyjádření dle jejich možností, poskytovali jim dostatek času k práci. Vzdělávání podporovalo rozvoj samostatnosti žáků (důsledné vedení k sebeobsluze). Mnohé činnosti vedly k rozvoji jemné i hrubé motoriky (např. vkládání tvarů do výřezů, výtvarné činnosti, hry s míčem). Žáci byli pro všechny činnosti účinně motivováni, byli průběžně hodnoceni, pedagogové pochvalou oceňovali snahu i dílčí pokrok, povzbuzovali žáky k následné aktivitě. Prostor pro rozvíjení určité jednoduché formy sebehodnocení (návodná otázka, smajlík) vytvářen nebyl. Při výuce byla patrná týmová práce učitele a asistenta pedagoga. Pracovní atmosféru charakterizovala vzájemná důvěra a empatie, spolupráce i respekt. Výuka se přes svou náročnost a často i náhlý, proměnlivý psychický stav žáka vyznačovala pedagogickým optimismem, vstřícností a trpělivostí, které vytvářely příjemné zázemí.

Na výuku navazuje zájmové vzdělávání v rámci činnosti ŠD, které probíhá v souladu s cíli školy, rozvíjí a upevňuje klíčové kompetence žáků. Sledované aktivity probíhaly v příznivé atmosféře, přístup vychovatelů k žákům byl vstřícný. Pedagogové vytvářeli dostatečný prostor pro spontánní výběr hry či možnost volby řízené činnosti (malování), čímž podpořili návaznost a propojení znalostí a dovedností získaných ve škole. V rámci ŠD pedagogové nabízejí i další vhodné aktivity – zájmové kroužky (např. keramika, počítače, hudebně pohybový). Pro žáky, jejichž zákonní zástupci nemají možnost je ke vzdělávání denně dovážet, je zřízen internát situovaný do dvou bytů. Působení vychovatelů je vhodně zaměřeno především na rozvoj sebeobsluhy a samostatnosti žáků i na jejich domácí přípravu.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Evaluace úrovně výsledků vzdělávání je vzhledem míře postižení žáků velmi specifická. Standardní nástroje k jejich měření nejsou použitelné, stejně jako využití statistických dat a informací. Škola má propracovaný systém speciálně pedagogické diagnostiky, pedagogové průběžně získávají a vyhodnocují výsledky vzdělávání každého žáka a sledují jeho vzdělávací pokroky. U každého dítěte a žáka je zohledňován jeho zdravotní stav. Podrobné záznamy o vývoji dětí a žáků v individuálních vzdělávacích plánech (dále „IVP“) nebo dalších interních plánech vzdělávání žáků obsahují nejen úroveň dosažených schopností, ale i konkrétní a reálné cíle, které jsou pravidelně doplňovány

a vyhodnocovány. Výsledky vzdělávání dětí a žáků jsou převážně příznivé, odpovídají jejich možnostem a schopnostem vzhledem k míře postižení. Ve školním roce 2015/2016 ukončila docházku jedna žákyně, která dále nepokračuje ve vzdělávání a využívá sociální služby - centra denních služeb. Tři žáci opakovali 10. ročník ZŠS. Jedna žákyně absolvovala kurz pro získání základů vzdělání.

Výchovné poradenství a metodiku prevence sociálně patologických jevů účinně zabezpečuje zástupkyně ředitele. Škola zajišťuje v rámci vyučování podpůrné terapie - canisterapii, mimo vzdělávání žákům nabízí další speciální činnosti - hippoterapii, muzikoterapii, návštěvy solné jeskyně, rehabilitační masáže. Pravidelně také pořádá ozdravné pobyty dětí a žáků v přírodě.

Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků věnuje škola náležitou pozornost. Funkční systém úrazové prevence, charakter rodinného prostředí s maximálním individuálním přístupem k žákům se projevuje nízkým výskytem spíše drobných poranění. Vstup do budovy je zajištěn elektronickým zámekem. Škola vytváří předpoklady bezpečného prostředí pro vzdělávání.

Další zjištění

Tři žákyně školy jsou k termínu inspekční činnosti současně klientkami Domova pro osoby se zdravotním postižením při Středisku sociálních služeb Zvonek (zřizovatelem Diakonie ČCE). Do školy jsou dováženy jeho zaměstnanci. Žákyním jsou vytvářeny srovnatelné podmínky při vzdělávání jako ostatním žákům.

Závěry

Hodnocení vývoje

Škola si od poslední inspekční činnosti v roce 2011 udržuje kvalitní úroveň vzdělávání dětí a žáků se středně těžkým až těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami. Došlo ke změně ve vedení školy, na pozici ředitele školy. Zlepšily se materiální podmínky, přízemí školy je bezbariérové.

Silné stránky:

- Uskutečňované kroky k naplňování koncepce a strategie rozvoje školy.
- Týmová spolupráce pedagogů.
- Empatický přístup pedagogů ve výuce.
- Efektivní volby výukových postupů a metod zohledňující specifické potřeby dětí a žáků.
- Důsledné sledování a pravidelné vyhodnocování individuálního pokroku dětí a žáků ve vzdělávání.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy:

- Zřízení relaxační místnosti.
- Dle možností žáků využívat postupně jejich sebereflexi.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Změna zřizovací listiny školské právnické osoby vydaná správní radou Diakonie Českobratrské církve evangelické rozhodnutím B1 – 05/2016_08, ze dne 3. 8. 2016
2. Rozhodnutí MŠMT o zápisu změny v údajích zapsaných v rejstříku školských právnických osob, Č. j.: MSMT-7115/2017-2, ze dne 17. 3. 2017, s účinností od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí
3. Jmenovací listina ředitele školské právnické osoby B1 – 02/2016_05, na dobu určitou od 1. 9. 2016 do 31. 8. 2016, ze dne 13. 5. 2016
4. Rozhodnutí Správní rady Diakonie Českobratrské církve evangelické ze dne 3. 10. 2016, s účinností od 1. 9. 2016, o povolení výjimky z nejvyššího povoleného počtu žáků (ve dvou třídách ZŠ speciální na 8 žáků a ve dvou třídách ZŠ speciální na 7 žáků)
5. Školní vzdělávací program pro základní školu speciální s motivačním názvem: „Tvoje školička – naše radost“, Č. j. 10/Pek/10, verze číslo II/2016, platný od 1. 11. 2016
6. Školní vzdělávací program přípravného stupně ZŠ speciální, Č. j. 17/2016, platný od 1. 11. 2016
7. Školní vzdělávací program pro mateřskou školu speciální, Č. j. 28/Pek/10, verze číslo III/2017, platný od 1. 4. 2017
8. Školní vzdělávací program školní družiny, platný od 1. 9. 2016
9. Strategický plán rozvoje školy na školní rok 2016 – 2019
10. Rozvrh vyučovacích hodin pro školní rok 2016/2017 platný k termínu inspekční činnosti
11. Školní řád, s účinností od 1. 9. 2016
12. Třídní knihy pro školní rok 2016/2017 k termínu inspekční činnosti
13. Výroční zprávy o činnosti školy za školní roky 2014/2015 a 2015/2016
14. Personální dokumentace pedagogických pracovníků k termínu inspekční činnosti
15. DVPP – Přehled preferovaných oblastí, školní rok 2016/2017, k termínu inspekční činnosti
16. Záznamy z pedagogických rad ve školním roce 2015/2016 a 2016/2017 k termínu inspekční činnosti
17. Školní matrika k termínu inspekční činnosti
18. Kniha úrazů vedená od 1. 1. 2011 k termínu inspekční činnosti
19. Minimální preventivní program pro školní rok 2016/2017
20. Dokumentace školní jídelny k datu inspekční činnosti

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční

zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jiří Wagner, školní inspektor

Jiří Wagner, v. r.

Mgr. Šárka Grézlová, školní inspektorka

Šárka Grézlová, v. r.

Ing. Ivana Černá, kontrolní pracovnice

Ivana Černá, v. r.

V Praze 21. 4. 2017

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Milan Černý, ředitel školy

M. Černý, v. r.

V Praze 10. 5. 2017